СВОБОДА  SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 121. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 26-го травня 1939. No. 121. Jersey City, N. J., Friday, May 26, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": Bergen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: Bergen 4-1018. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВРЯТОВАНО 33 ОСОБИ ІЗ ЗАТОПЛЕНОЇ ЛОДКИ

Доля решти невідома. Правдоподібно згинули.

ПОРТСМУТ (Ню Гемпшир). — При помочі спеціяльно придуманого рятункового дзвона видобуто з затопленої підводної лодки „Скволус" 33 особи. Видобуто всіх, з якими був звязок. Доля решти 26 осіб невідома. Нещастя захопило їх в інших перегородах підводної лодки і з ними годі було знайти получення. Дуже правдоподібне, що вони згинули. Та рятункова акція не буде перервана так довго, аж доки не буде наглядних доказів, що рятунок на ніщо не здасться. Рятовано їх дзвоном не всіх нараз, тільки по сім. Один наворот тревав дві години. В останнім гурті був командант підводної лодки, ляйтнант О. Ф. Неквин.

Напружені хвилі під водою.

Видобуті з лодки почувались дуже ослаблено. Військова команда вибрала одного з них, електромеханіка Джодсона Бленда, що почувавсь найкраще, і він у приявності журналістів розказав про траґічні хвилі під водою. Він сказав, що коли їх лодка занурилась під воду, по кількох хвилинах вони завважили що щось зле, бо до середини наливається вода. Вода лилась крізь отвори, звані „вальвами". Деякі моряки кинулись до замикання перегород, щоб у той спосіб врятувати їх від цілковитого заливу. Це їм при великих зусиллях удалось. Лодка тимчасом стрімголов гнала вниз, поки не лягла на дні, в болоті. Моряки поводились цілковито спокійно і всі точно виконували прикази команданта, що теж поводився по геройськи. Паніки не було. А коли вони через якийсь час почули крізь воду, що в поблизькі є інша подводна лодка, яку вони пізнали по гудінні моторів, вони були переконані, що рятунок запевнений. Та настали нестерпні години чекання, серед якого закрадався сумнів. Моряки проте поводились спокійно, розмовляючи в більшості про те, що вони будуть робити, колиб рятунку з верху не було. Вони рішені були пробувати „штучних легенів", у формі ґазової маски, і при помочі них пробиватись крізь 240 стіп грубу верству води. Вони щадили повітря, не рушаючи посуд із штучним повітрям. Та через те повітря, яким вони віддихали, було вже зужите.

Пригноблені родини.

Родини затоплених під водою моряків переживали траґічні дні вичікування. Деякі жінки затоплених моряків прибули до Портсмуту, щоби бути близько рятункової акції. Власті старались наклонювати жінки і родини, щоб лишалися вдома, а слухали про висліди через радіо. Коли появився перший гурт урятованих на верху, то їх родини привитали їх із незмірною радістю. Зате у ще більший смуток попали ті родини, яких дорогі їм особи залишались далі на дні моря, в затопленій лодці.

Причини затоплення.

Причини затоплення дотепер не вияснені. Назагал усі стверджують, що вода дісталася крізь „вальви" і то щонайменше дві, що залишились відчиненими в хвилині, коли лодка опускалась під воду. Але які причини, що вони залишились відчиненими, невідомо. Припускають дві можливості: неосторожність моряків, які забули їх замкнути, або попсуття механізму, що їх замикав.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ В КОМІТЕТІ ДАЄСА.

ВАШИНҐТОН. — Детеридж, голова „Лицарів білої камелії", зізнавав далі перед комітетом Даєса та говорив, як то він удавався по пораду і вказівками до німецького консуля в Сан Франсіско, то до німецького амбасадора у Вашингтоні, як поборотися з комунізмом в Америці та як здобувати впливи і владу. На його здивування, в обох випадках німці не хотіли з ним отверто говорити, а коли говорили, то сказали, що це є чисто внутрішня американська справа і американці мусять шукати власних шляхів розвязки. Вони також заявляли, що Фріц Кун і його „Бунд" завдає їм чимало клопоту.

ПРОТИЖИДІВСЬКЕ ВІЧЕ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — В Ню Йорку відбулося протижидівське віче, влаштоване спільно чотирма націоналістичними і протикомуністичними орґанізаціями: Американські Патріоти, Американська протикомуністична Федерація, Християнський Фронт і Націоналістична Партія. Серед бесідників говорив стейтовий сенатор МекНейбо. Приявних було 700 осіб.

Вони натрапляли на клопіт, заки дістали галю на віче.



ПОЛІТИЧНІ АМБІЦІЇ.

Джім Фарлі, ґенеральний почтмайстер у кабінеті Рузвелта, що має очевидні амбіції стати при наступних виборах кандидатом Демократичної Партії на уряд президента. В цілі попертя своєї кандидатури він і обїздив недавно Злучені Держави. Приходилося притому їздити верхи на коні по кавбойськи й показувати, що вміється керувати шестернею.

ВИЗНАЮТЬ ТЕПЕРІШНІЙ СТАН.

Британський уряд зазначує, що в скорому часі буде визнаний „на ділі" теперішній стан Чехії й Моравии. Це не є „правне" визнання. І тому буде з давньою Чехословаччиною так, як було з Етіопією, поки її остаточно Анґлія не визнала і „законно" як частину італійської імперії. Як довго визнавала „на ділі", так довго могло бути в Лондоні й представництво Етіопії.

ЗАСУД ДВОХ ҐРЕКО-КАТ. СВЯЩЕНИКІВ.

„Ґазета Польська" повідомляє: Перед судом у Самборі відповідав греко-кат. парох з Туря, повіт Турка над Стриєм, о. Роман Адріянович, обвинувачений за образу польського народу та моральне і фізичне знущання над дітьми „Шляхти Заґродової". Підчас науки релігії висмівав він дітей „Шляхти Заґродової", приказуючи їм наслідувати гавкання пса і бючи їх. О. Адріянович „рущив" також польські назвища. Суд засудив його на півтора року вязниці і 50 зл. гривни. — Той самий суд засудив греко-кат. сотрудника парохії у Самборі, о. Івана Івашка, за оголошення підчас проповіди неправдивих вістей, що могли викликати публичний неспокій, на кару 6 місяців вязниці і 50 зл. гривни.

РУКА ШВИДША ВІД ОКА.

До одної торонтонської крамниці ввійшов „добродій", замовив пачку папіросів і на стіл поклав 20-доляровий банкнот. Купець дав йому здачу з двацятки, яку той сховав у кишеню, але таки зараз замітив, що в нього є десятка в кишені і зажадав звороту своєї двацятки. Купець вдоволив жадання покупця, звернув 20-ку, а приняв десятку. Аж коли „добродій" зник, купець полапався на штучці, яка довела його до втрати 10 долярів.

ЕКСПЕДИЦІЯ НА ШПІЦБЕРҐЕН.

Шведський державний музей у Стокгольмі, Палеонтольоґічний Музей в Ослью і Британський Музей у Лондоні мають намір зорґанізувати у літі спільну наукову експедицію на Шпіцберґен. Експедиція буде досліджувати скаменілі звірята з деконської епохи, що частинно збереглися там у дуже доброму стані, так, що в декотрих випадках буде можна перевести точні анатомічні студії. Від кожної з наведених держав візьмуть участь в експедиції чотири представники. Зібраний науковий матеріял поділять у рівній частині між три музеї. Кошти експедиції обчислені на 66,000 шведських корон.

ВЕЛИКІ ПОЖЕЖІ.

На терені китайсько-японської війни трапляються щораз частіше пожежі, які забирають тисячі жертв тому, що доми там здебільша деревляні, а техн. засобів проти пожежі нема приготованих. При недавній пожежі міста Ханк-ча згинуло 2,000 людей. При цій нагоді історики пригадують, що при пожежі Константинополя в 1729 році згинуло більше як 7,000 людей. Зате при величезній пожежі Лондону в 1666 р., коли згоріло 13,200 домів і 86 церков, згинуло всього 6 людей. При великій пожежі Шікаґо у 1861 р., коли згоріли будівлі на просторі 3 і пів квадратових миль вартости кілька міліярдів, згинуло всього 200 осіб. Такі пожежі, як остання китайська, відомі тільки з середньовічної та старовинної доби.

120-ЛІТТЯ УНІВЕРСИТЕТУ У ЛЕНІНҐРАДІ.

У пятницю, 21. м. м. у Ленінґраді святкували 120-ті роковини існування ленінградського (давніше — петербурзького) університету. Підчас врочистої академії з великою промовою виступив теперішній ректор університету, Марченко.

ПЕРЕПИС БЕЗРОБІТНИХ.

В Торонті, як і в цілій провінції Онтаріо, зачнеться небавом загальний перепис усіх дорослих безробітних у справі приміщення всіх працездатних осіб на роботах, які має вишукувати для них відповідна рада фахівців. Для молодих безробітних відкриють спеціяльні підготовні курси.

УТІКАЧ З ЧЕХІЇ І ВЕТЕРАН.

Як відомо, до Канади постійно прибувають заможніші втікачі з Чехословаччини, яких уряд розміщує на фармах, звичайно таких, які були зліквідовані за податки і які уряд продає або рентує. І так в околиці Ґримсбі, 50 миль за Торонтом, А. Прада, чеський утікач, набув від уряду таку фарму; але клопіт у тому, що ту фарму рентував останніх сім літ 60-літній ветеран, Томас Придл, і про вивласнення нічого не знав, аж явився Прада та наказав йому з фарми негайно виноситися. Коли той запротестував, що йому неможливо так скоро це зробити, бо не має де примістити жінки і шестеро дітей, тоді Прада заявив, що дозволить йому тимчасом приміститись у стайні. Ця пропозиція так обурила ветерана, що пішов на мітинґ місцевого леґіону, де оповів до крайности обуреним ветеранам, що втікач-форенер виганяє його родину „спати у стайні". Місцеві ветерани наробили крику, а сам Придл заявив, що буде боронити свого дому так, як боронив вітчину на фронті. Одначе цілу справу зараз залагоджено тим, що ветеранові знайшли іншу фарму.

МАСОВА ІМІҐРАЦІЯ.

Домініяльна рада канадійських ветеранів вислала на руки премієра Кінґа свою ухвалу, якою ветерани домагаються масової іміґрації до Канади, але тільки з британських країв. Ветерани ствердили, що Канада може стравити кілька міліонів свіжих іміґрантів. Це розвяже проблему залізниць і забезпечить британський характер Канади. Ветерани кажуть, що в Канаді є більш ніж половина населення не-британського походження.

$100 КАРИ ЗА УСМІХ ДО ЖІНКИ.

Сидні Гарвард Бостін, 33-літній юнак у Йоганесбурґу, Африці, заплатив $100 кари за усміх.

На таку кару засудив його суддя, коли показалося, що він стояв перед склепом молодої жінки дві години, подивляючи її й усміхаючись до неї. Мав навіть кілька разів сказати „галов" до неї.

„Такого поведення є багато у Йоганесбурґу і його треба викорінити", говорив суддя.

СМЕРТЬ ПІД КАМІННЯМ.

У каменоломі у Вітошинцях, повіт Перемишль, підчас добування каміння для гром. Ґермановичі, робітників, 45-літнього Ілька Двуліта і 18-літнього Петра Суровицака, придавило падаюче каміння. Двуліт згинув на місці, а Суровицака відвезли у безнадійному стані до лічниці.

ПОГОЛОСКИ ПРО АВТОНОМІЮ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

ЛЬВІВ. — „Діло" передає з передвиборчої промови мадярського премієра Телекі ось те: „У висліді відомих подій минулої осени й цієї весни прилучено до Мадярщини території, які довший час жили своїм окремим життям. Державна рація вимагає поважної та позитивної постави до їхніх окремішностей. Зокрема Карпатської України (в ориґіналі „Руси") уряд рішив признати автономію, яка була би згідна з конституцією Мадярщини та відповідалаб культурним, господарським і політичним потребам того краю". До цього „Діло" додає від себе, щоб до тієї новинки ставитися з великою резервою, бо це не перша мадярська обіцянка у справі автономії для Карпатської України. Спершу ті обіцянки були навіть дуже щедрі, та скінчилися на проєкті вузенької самоуправи для „карпатського комітату".

ЩЕ ПРО АВТОНОМІЮ ДЛЯ К. У.

УЖГОРОД. — Мадярський часопис „Фельвідекі Мадяр Гірляп" подає, що в найближчих днях появиться урядовий розпорядок про автономію для Карпатської України. За цим часописом передає те саме ужгородський „Русскій Вестнік", орґан бувшого премієра Карпатської України, А. Бродія. І пише, що „наладнання „карпаторусскаго вопроса" є у повному ході". Згідно з проєктом має Карпатською Україною рядити пятичленна ґуберніяльна рада з королівським комісарем у проводі. У справі автономії має переговорювати в Будапешті з мадярським урядом А. Бродій.

НЕ БУДЕ ВИБОРІВ В К. У.

УЖГОРОД. — В днях 28 травня і 8. червня відбудуться в Мадярщині вибори до мадярського парляменту. „Русскій Вестнік" повідомляє, що таких виборів не буде на „визволених мадярських територіях", до яких належить також і „Карпатська Русь". Це ніби тому, що там не переведено технічної підготови.

ВІД ПОПРАДУ ПО ТИСУ.

УЖГОРОД. — „Русскій Вестнік" повний нарікань на словаків. Пише, що „карпатороссы і мадяри" мучаться в словацьких концентраційних таборах, звідки їх щойно тепер випущено на волю. Подає, що коли посол Пещак, бувший міністер Карпатської України, інтервенював у справі карпатороссів, то його Ґлінкові ґвардії побили до крови. А далі пише таке: „Увесь карпаторусскій нарід протестує проти брутальної поведінки словаків з нашими братами і вимагає, щоб Карпатська Русь простягалася від Попраду по Тису, бо на тій території вже тисячу літ живе однокровний та одновірний руський нарід".

НЕ ПРИЙМАЮТЬ ПРОТЕСТУ Д-РА БЕНЕША.

ЖЕНЕВА. — Рада Ліґи Націй одержала з Америки протест у справі розбору Чехословаччини, внесений бувшим чехословацьким президентом д-ром Едвардом Бенешем, що то давніше сам нераз був предсідником нарад Ліґи Націй. Тепер Рада Ліґи Націй не буде навіть брати цей протест під обради, бо він походить — від приватної особи. Тому хочуть зарадити Совєти і совєтський заступник Майський можливо предложить цей протест д-ра Бенеша як такий, що походить від СССР.

АНҐЛІЯ ГОТОВА ДО СОЮЗУ З СОВЄТАМИ.

ЛОНДОН. — Уже панує загальне переконання, що в дуже короткому часі буде вже підписаний мілітарний союз трьох держав: Великої Британії, Франції й СССР. Усі три держави будуть зобовязані до спільної оборони в кожному випадку, колиб хто одну з них заатакував на европейському континенті. Оборона буде відноситись також до оборони Польщі й Румунії. Але не буде обіймати Латвії й Естонії. Подробиці будуть іще обговорені, але в найважніших точках Анґлія згодилась приняти те все, чого домагалися Совєти. Тому й надіються, що Совєти договір підпишуть, бо використали міжнародню ситуацію і витиснули з Анґлії все, що могли.

ДАЛІ ПИШЕ ПРО НІМЕЦЬКІ ПРОВОКАЦІЇ.

ВАРШАВА. — Польська преса переповнена голосами німецької преси про німецько-польське напруження. Пише, що Німеччина провокує Польщу на кожному кроці.

ВИТАЮТЬ СОВЄТСЬКОГО АМБАСАДОРА.

ВАРШАВА. — Нема в польських ґазетах ні одного слова проти Совєтів. Навпаки, є повно статтей про совєтсько-польське зближення. Тому і не диво, що всі прикладають надзвичайно велику вагу тій обставині, що по дволітній відсутності Варшава має знову совєтського амбасадора. Є ним Шаранов.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

УРЯД І БЕЗРОБІТТЯ

На форумі союзу дрібних купців у Вашинґтоні виголосив президент Рузвелт довшу промову про свою політику в важних краєвих справах, як: ціни, буджет, податки, безробіття. Хоча з огляду на склад його авдиторії він промовляв передовсім до інтересу дрібного купецтва, всежтаки в промові порушив він справи, які є важні просто для всіх верстов американського громадянства.

Наводимо в цій промові й відповідь федерального уряду на питання допомоги для безробітних, котре на перший погляд тичиться спеціяльно робітників, але котре президент порушив саме тому, що воно посередньо торкається дуже живо інтересів інших верстов, передовсім дрібного бизнесу.

Звичайно бизнесмени цього не розуміють і в розмовах з президентом домагаються безпощадного зниження видатків федерального уряду на допомогу безробітним. Таких безробітних є нині в Америці принаймні кілька міліонів родин і їх безробіття мусить відбитися поважно на щоденному бизнесі дрібних купців, а посередньо на бизнесі фабрикантів, що доставляють цим купцям свої товари. Доперва коли купцеві звернути увагу на те, що відмова всякої допомоги для безробітних мусить відбитися зле на бизнесі, готові вони признати потребу якоїсь допомоги для безробітних. Як видно з цих слів, федеральний уряд признає, що суспільність є обовязана дати якусь поміч тим, що хочуть працювати, а без своєї вини праці дістати не можуть.

Коли суспільність признасть за собою обовязок дати допомогу безробітним, то перед нею ще стоїть питання, яку форму має прибрати ця допомога, а спеціяльно: чи безробітному мається дати пенсію („пайок", „довл"), чи працю?

В Америці здавна критикують систему „пайку" як деморалізуючу для робітника. Президент з цим видно годиться, коли він каже: „Як довго я є президентом Злучених Держав, так довго я буду проти того, щоби тисячі людей гнили в безробстві, побираючи пенсію".

„Остається лише система допомогової роботи. Та цю систему теж критикують. Кажуть, що деякі допомогові проєкти безвартісні та що деякі робітники на таких роботах на це не заслугують. Президент признає деяку слушність цим закидам, але лише до певної міри. На його думку, не більше як 5 процентів проєктів є без вартости й не більше як 5 процентів допомогових робітників на це не заслугують. З цього він робить висновок, що система допомогової праці працює справно та що, не дивлячися на певні недостачі, вона все таки має рацію.

В іншій частині своєї промови президент Рузвелт говорить про нове поняття американських прав. Він міг таксамо добре віднести це поняття до справи піддержки робітника, що не має праці без своєї вини. Є це нове поняття, яке заведено в суспільне зрозуміння аж за президентури Рузвелта. Ніщо й казати, що це поняття може легко бути знищене, якщо люди, які вагу цеї новини розуміють, не подбають дати їй ефективну піддержку.

ДИМІСІЯ ЛІТВІНОВА

Советський комісар для заграничних справ від 1930 року, а пердтим „права рука" комісара Чічеріна від 1918 року, Літвінов стояв при закордонних ділах СССР майже 20 років. Його несподіване усунення, свідчить про те, що Москва шукає інших шляхів для своєї міжнародньої політики, бо Сталін невдоволений дотеперішнім курсом та його здобутками. Хоч Літвінов вийшов із „героїчної доби" большевизму, коли мріялося про „світову пожежу" через міжнародню революційну пропаґанду, одначе він був досить гнучкий на те, щоб піти на примирення з буржуазно-демократичними країнами для утворення системи „колективної безпеки", наміреної проти тоталістичних держав. Дороговказом для цієї політики була думка, що її висловив Ленін: коли мені треба взяти зброю в одного розбійника на те, щоб побити іншого розбійника, то булоб нерозумно відмовитися від тої зброї.

Перші роки міністрування Літвінова советська закордонна політика йшла звичним шляхом, визначеним Леніном і Чічеріном: вороже до держав Антанти, а в союзі з Німеччиною. Ґенерал Людендорф, „душа" німецької армії перед 1914 р. і в часі світової війни, в своїй книжці, що вийшла 1930 року („Світова війна загрожує"), писав з похвалою про німецько - російський союз, бо німецьке старшинство могло в той час набувати військового знання і практики в советській армії. Прихід націонал - соціялістичної партії до влади в Німеччині одним махом перечеркнув союзні договори з Советською Росією. Та це й зрозуміле. Аджеж боротьба Гітлера за владу велася під протибольшевицькими кличами. Не міг Гітлер лишити непорушною попередню закордонну політику Німеччини, яка своїм союзом з большевицькою Росією пробувала лякати Анґлію, Францію, Польщу та інші держави, приналежні до Ліґи Націй.

В Советах розрив з Німеччиною прийняли дуже неохоче. Але мусіли шукати в світі нових приятелів і союзників. Посередником і виконавцем нової закордонної советської політики був Літвінов. Він склав договори взаємної допомоги з Францією та Чехословаччиною, Літвінов сів поряд з „розбійниками світового імперіялізму" в роді женевської Ліґи Націй. Щоб здобути для СССР більше прихильности в демократичному світі, большевики перемалювали свою державу на „демократичний" спосіб: советська конституція з 1934 року була проголошена за справжню демократію, а комінтерн почав пропаґувати „народній фронт" з соціялістами й буржуазними демократами для „оборони демократії". Здавалося що політика Літвінова приносить Советській державі все нові триюмфи. Але незабаром прийшли гіркі жалі й розчарування. В вересні й жовтні 1938 р. від СССР відвернулася союзна Франція, коли рішалася доля Чехословаччини, і це відчули московські політики, як тяжку образу: їх навіть не запрошено на нараду перед конференцією в Мінхені. Ще при кінці 1937 року визначний советський ґенерал Кривицький, утікши з Москви за кордон, писав у російській еміґраційній пресі, що Сталін має певну надію на порозуміння з Німеччиною. Поразка советської політики Літвінова в часі мінхенської конференції ще більше примусила Сталіна до обережности. В Москві добре побачили охоту Франції й Анґлії підштовхнути Німеччину проти СССР, щоб мати спокій у західній Европі. Тому советські диктатори нераз зазначали в промовах і в пресі, що, мовляв, Росія та Німеччина можуть жити в мирі. Очевидно, проти цього був Літвінов, знаний своїми гострими промовами проти Гітлера в Женеві. Якщо Москва має надію на порозуміння з Німеччиною, то особа **такого** міністра закордонних справ може бути на перешкоді успішним переговорам. **Новий тон** супроти Німеччини дав Сталін у своїй промові на зїзді компартії в березні біжучого року. Сталін кинув на адресу преси Анґлії, Франції та Америки обвинувачення, що ця преса хоче „збудити лютість Советського Союзу до Німеччини, затруїти повітря і випровокувати конфлікт з Німеччиною без причини для того". Напередодні окупації Альбанії італійським військом советський уряд видав комунікат, у якім заявляв, що не буде помагати Польщі та Румунії, колиб на них напала Німеччина, і не припинить вивозити сировиц до Німеччни (залізну руду, збіжжя, нафту). Про вступ німецького війська в Чехію зїзд компартії, що засідав у той час у Москві, не **промовив ні слова**. Одночасно московський уряд збільшує свій вивіз сировини (нафти і манґанової руди) в Італію, зовсім так, як за італійського походу на Етіопію. Ця „чемність" Сталіна супроти тотальних держав належно оцінена була в Римі і в Берліні. Цілий світ знає, що Мусоліні обминає нападати на СССР без потреби.

Тепер можна звернути увагу на промову Гітлера 28-го квітня: в цій промові про СССР промовчано. Очевидно, Німеччина, що перебуває в конфлікті з Польщею, не хоче дражнити советської держави і не бажає, щоб СССР пристав до анґльо-французького бльоку. Тому, що Літвінов був і надалі прихильником пактів про „взаємну поміч", він мусів залишити міністерський уряд через тиждень після промови Гітлера.

Н. В.

Італійсько-німецький союз

Для багатьох звістка про перетворення осі Берлін—Рим у формальний політично-воєнний союз видається справжньою сензацією. Але це головно замітне у тих, що то занотовували всі ті розходження, що час від часу виявлялися в методах і в окремих цілях Берліну з одного боку і Риму — з другого. Спершу, нібито приєднання Австрії до Німеччини мусіло викликати величезне незадоволення і побоювання в Римі. Потім римська політика підтримування Угорщини й Польщі в їх змаганні осягнути спільну границю коштом Карпатської України мала нібито викликати незадоволення Німеччини. Нарешті німецький наступ на Польщу в справі Данціґу та славнозвісного коридору, мав би бути у великій мірі неприємний для Риму, що кожної днини по всіх своїх часописах і в радіо сповіщає цілому світові про свою „ніколи не зраджену приязнь і дружбу до Польщі".

Реєструємо отсим тільки головніші і для всіх помітні, і знані „розходження" політики осі Берлін—Рим, залишаючи на боці такі, не менш важливі, як бажання Італії змобілізувати сили Німеччини для можливих розрахунків на заході Европи, тимчасом, як Німеччина нібито малаб інтереси зосередковувати всю свою увагу на східній Европі.... Ці всі розходження мали, на думку представників т. зв. демократичної думки, привести необхідно не до скріплення осі, а до її невідмінного розламу в одному чи другому пункті всіх оцих „надколин".

Та проте маємо до діла зо справжнім політично-воєнним союзом. Це треба розуміти так, що для демократично-ліберального думання **головнішу** ролю в зносинах між людьми й орґанізаціями відограють не те спільне, що їх обєднує, а те **відмінне,** що їх розєднує. Для людини, демократично-ліберального думання її особиста думка й особисті інтереси набирають значіння чогось святого, що мусять бути протиставлені цілому й боронені за всяку ціну. Звідти в демократично-ліберальному світі отой розцвіт ріжних, взаємно собі ворожих партій.

А в партійній боротьбі люди **звикли** вишукувати не те спільне, що лежить у загальному інтересі всіх складників відповідної нації, а те бодай цілком незначне, що може всеж **виправдати** їх бажання вести свою власну партійну політику, і тому вони навіть прикладають всіх зусиль, щоб оте незначне роздути до найбільших розмірів і надати йому „принципового" значіння. Коли нарешті це їм удасться, вони почувають себе щасливими і забезпеченими, бо утворені ними „принципи" **вирива**ють таку прірву між членами двох відмінних партій, що скоріше прийде розвал і загибіль цілої нації, ніж ці „принципові" супротивники стануть поруч один з одним для її спільної охорони. Пригадати славнозвісне гасло: „Або Україна буде соціялістична, або ніяка!"

Виходячи з переконання, що кожне розходження **мусить** з кожним днем поглиблюватися, провідники та політичні діячі демократичних держав були певні, що досить тільки відповідно на ту надщерблену „вісь" натиснути, щоб вона відразу тріснула в одному, а то і в кількох місцях. Зокрема вони сильно рахували на Польщу, що Італія, мовляли, ніколи не захоче приносити в жертву німецьким апетитам своєї „кількасотлітньої" приязні з цією представницею „римського латинства" на сході Европи...

Але їхні розрахунки були помилкові. Вони цілком забули, що Мусоліні і Гітлер **звикли** дивитися на кожне явище з точки погляду **загальних, а не партикулярних** інтересів і звикли також вираховувати, наскільки ці спільні інтереси життєві для їх **власної нації** від тих партикулярних.

Евген Онацький, Рим.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

А. Н., Скилмен, Н. Дж. — Помилка в Тарзані зайшла з технічних, незалежних від нас причин. Тепер усе направлено.

Анна Корзун, члениця 256 від. У. Н. Союзу. — Заложіть комітет з односельчан з Волощі, повіт Дрогобич, і зачніть збірку. Подаємо Вашу адресу, щоб з Вами дехто з односельчан листувався: Box 101, **Westhampton, L. I. N. Y.** З листа видно, що Вашому братові „поломали ребра" за роботу в читальні „Просвіти" і за участь у панахиді за поляглих наших героїв. Таке тепер діється і по інших наших селах під польською займанщиною.

ПОВІДОМЛЕННЯ
про
ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
: які відбудуться :
В НЕДІЛЮ, 4. ЧЕРВНЯ (JUNE 4, 1939)
В ДОМІ У. Н. СОЮЗУ „КОНКОРД ГОЛ", 208 GRANT ST.,
OLYPHANT, PA.
Початок зборів у 3. год. пополудні.

На ці збори повинні прибути обовязково **всі бувші урядники й члени Згоди Братств,** що тепер є членами У. Н. Союзу. Це перший раз, що для тих членів відбудуться орґанізаційні збори з рамени У. Н. Союзу. Багато членів ще досі не є якслід поінформовані про ті привілеї і користи, які дає членство в У. Н. Союзі, а тому у власному інтересі кожного члена й члениці є, прибути на ті збори та вислухати орґанізаційного реферату про У. Н. Союз, який виголосить голов. рекорд. секретар **Д. Галичин.** Отже на ці збори повинні конечно прибути **урядники й члени** таких відділів: **402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411 і 412.** Запрошую також на збори урядників і членів давних Союзових відділів, а саме, **від. 86 з Олифанту,** а таксамо відділових урядників з поблизьких місцевостей, це є з **Мейфілд, Сімпсон, Донмор, Тейлор, Скрентон і Авока.** 121,25

Онуфрій Запоточний, гол. радний У. Н. С.

Микола Костомарів.

КУДЕЯР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА
В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.
Частина третя.

(87)

З Жихаря здіймили кайдани. Жихар мовчки поклонився до землі!

— Як тебе зовуть? — спитав цар.

— Данило Жихар, — сказав Жихар.

— Служи нам вірну службу, Даниле. — сказав цар. — Іди до розбійників у їх табор і скажи, що цар і пан всім їм прощає: які там є селяни і боярські люди, тих велить поселити в царських своїх слободах, а які є наші військові люди, тих велить наділити добрами, і бути їм на царській службі по давньому, всім прощення царське і вини їх в будучності згадані не будуть, та лише щоб вони самі скували і привезли до нас Кудеяра.

— Царю і пане, — сказав Жихар — не вели карати, позволь слово сказати.

— Що? — сказав нетерпеливо і грізно цар.

— Великий царю! — сказав Жихар, — вони мене не послухають, скажуть, що я сам то своєвільно зробив... Коли твоя воля буде, пішли з військом свого воєводу, а мені остав визвати їх, будьтоби на тебе, царя, з лихим наміром іти і навести на нову боротьбу. А в мене, великий царю, з Кудеяром змова була така: щоб з своїми розбійниками прийти в пронську округу і стати коло озера і ждати там. І як вони туди прийдуть, нехай прийде проти них твій воєвода з твоїм царським військом і з пушками, і зі всіх сторін їх обступить, щоб їм виходу не було. А пушок у них нема. І коли воєвода до них пішле з таким твоїм царським словом, то вони, видячи, що їм нікуди подітися, віддадуть Кудеяра!

Басманов! — сказав цар. — Данило говорить добре. Я пішлю тебе проти опришків, а Данило покаже тобі те місце коло озера. Ти мені приведеш Кудеяра. Він повинен пожити смерти перед моїми очима.

Відпустивши Басманова і Жихаря, цар велів покликати до себе Алима.

Алим до всього признався.

Цар приказав відвести його в дім свого шурина і повісити над порогом його дому на верхній варцабі дверей і оставити так довго, доки труп не зогниє. Коло дому Мамстрюка постановлено сторожу, а йому самому заявлено, що він повинен ждати смерти. Дні минали за днями. Мамстрюк, не виходячи з дому, мусів терпіти страшний смрід від гниючого трупа свого слуги і мучитися безперервним ожиданням мук і смерти. Так жив він цілі місяці, вкінці цілий рік: — поки жива була сестра Мамстрюка, цариця, Іван Васілієвич не карав його. По смерті Марії цар Іван оженився з Мартою Собакиною, що померла кілька тижнів по шлюбі. Мамстрюк все оставався на заточенні, дожидаючи смерти. Час призвичаїв його до такого страшного положення.

III.

Невдача.

Не без трудности приходилося Кудеярові рушити з місця свою ватагу, коли настала весна і прийшов час виступити в похід. Багато заспівали немилу для нього пісню: ліпше нам остатися тут жити, та побудувати хати і двори по людськи, лісу доволі; сталиб ми орати та сіяти, земля споконвіку не оброблювана, чорноземна, врожай великий дасть; будемо собі ми проживати в добрі і спокою, ніяких дачок не платячи і тягарів ніяких не знаючи; від Москви далеко, цар про нас не довідається; а хоч би і зачув, то не стане проти нас військо слати.

— Нерозсудні ви люди і нерозумні ваші слова, — сказав Кудеяр: хіба вас так і оставлять у спокою, як ви собі гадаєте? Цареві чей відомі ваші попередні розбої; минулого року посилав він Басманова розганяти вас. Тепер, дізнавшись, що ми втекли на Дон, він певно пішле проти нас більше військо, щоб нас виловити і викоренити; жити вам тут він не дасть, буде думати, що, живучи тут, ви колинебудь захочете і нападете на його міста. І що ви думаєте за далечінь така? От над Доном місто Данков побудували; то вже недалеко від нас. Ви тут поселитесь, думаючи жити полекше, а полекші вам і на три роки не буде. Прийдуть війська: хто з вас неспокійніший, того посічуть, інших батогами і кнутами побють та кудинебудь запроторять, а кого тут на поселення оставлять, того обложать усякими тягарами. А що тут за рай такий? Що хліба багато вродиться! Та добре, як вродиться, а як не вродиться, тоді вам плохий буде рай у першім же році. А як ми підемо проти гнобителя, та скинемо його і другого царя поставимо, то нам не таким щастям запахне. І діло наше скоре буде: за якогонебудь пів дня все зробимо; проти нас земля в обороні гнобителя не повстане; земські бояри того тільки ждуть, щоб відважні молодці визволили їх від Івана. Вони наш намір знають... і ждуть нашого походу, і як тільки ми скинемо мучителя, зараз же з нами стануть разом, і ми всі будемо їм рівня. От що нам буде, от чого добудемо своїм походом. Що, здається, ліпше від вашого врожаю? Ха, ха, ха! На врожай дурні надіються. Та я вам тепер же дам кожному. скількиб ви дістали за свій хліб, коли би при великім урожаю зібрали його з тих піль. Розсудіть же самі своїм мозком; хліб треба посіяти, та коли він виросте, треба його ще зібрати, та вимолотити, вивіяти, та куди-там ще на продаж вивести і тоді аж, продавши, гроші взяти; а тут вам дають стількиж срібла і ви берете його, не оравши, не сіявши, не молотивши, ні на продаж не возивши.

Кудеяр зараз по такій мові виложив їм гроші; срібло своїм приманливим видом вибило їм з голов мирні мрії про селянське життя. Одначе Кудеяр усетаки зробив уступку і дав їм волю йти з ним або оставатися. Набралося людей шісдесять, котрі не пішли і постановили розгосподаритися по селянськи: то були жонаті і з родинами. Жонаті, що пішли в похід, лишили свої жінки на місці.

Сніг майже зліз уже з піль і скривався лише в глибоких ярах. Молода трава стала вкривати степи. Опришки вибралися в похід верхи, возів з ними не було; у деяких були вючні коні, та в більшої части запаси лежали на тих же конях, на яких сиділи самі їздці. Кудеяр не казав гнати за ватагою ні товарини, ні овець, щоб не спізнюватися в поході.

— Нам — говорив він — скоршеб дістатися на місце і покінчити діло, а там у нас всього буде доволі. Їдучи дорогою, Кудеяр додавав духа їдучим з ним опришкам, твердив їм, що вони всі скоро стануть багатими і знатними людьми, перестануть скитатися по лісах, будуть панами земель.

Проїхали степ. Стали появлятися признаки осель, оброблені ниви, а на них робітники, що ховалися, заглянувши незнайомих їздців: місцями видніли села і хутори, хоч не численні. Вже до місця, де Кудеяр мав зійтися з Жихарем, було недалеко. Кудеяр вислав Окула й Урмана з відділом розбишак і з запасом вючних коней до царської волости і приказав захопити там, що попадеться з харчів, для ватаги, щоб вистало їм у поході до теплого Миколи.

(Далі буде).

З ДНЯ

ЗАОХОТА ДО ПОСТУПУ.

Предсідник компанії „Дженерал Моторс", Алфред Словн, сказав перед економічним комітетом у Вашингтоні, що головною причиною теперішнього бизнесового застою є це, що ті люди, котрі мають більші чи менші гроші, не хочуть рухати їх, не хочуть вкладати їх у якінебудь підприємства. І це тому, що серед нинішніх обставин малий є вигляд на зиск. А коли навіть якесь підприємство заробить нині гроші, то зараз при помочі податків уряд відбере йому ті гроші. А бажання заробітків, бажання розбагатіти і стати фінансово могутнім, є найголовнішим двигуном нашої теперішньої системи, нашої цивілізації, говорив він.

КАПІТАЛІСТИЧНА СИСТЕМА.

Найголовнішою засадою капіталістичної системи є бажання зиску. Бажання розбагатіти, добитись матеріяльних вигід, а також почуття могучости — є тою рушійною силою, яка побуджує десятки міліонів до чину, до думання, до уліпшування себе і своїх метод праці. Без тої рушійної сили ціла наша суспільно-економічна машина стане, як стане авто, коли забракне в ньому газоліни.

Ніхто не змусить пекаря, щоб він випікав хліб тільки з гуманних причин, мовляв, без хліба сусіди будуть голодні. Ні не змусить кравця шити одежу тому тільки, щоб люди не ходили голі. І один і другий робить свою роботу головно тому, щоб мати з того якийсь зиск. Відберіть йому зиск, а він утратить охоту до праці.

Певно, що й етика грає тут якусь ролю. Пекар не повинен шахрувати людей на вазі і не повинен давати поганих матеріялів. Подібні етичні зобовязання має кравець і кожний інший продукуючий член суспільности. Всетаки їх головною рушійною силою є зиск, заробок.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КАПІТАЛІЗМУ.

В погоні за багатствами деякі одиниці дійшли до величезного майна, стали міліонерами. Та чим більше дана людина набуває майна, тим менше ролю відграє у неї особистий матеріяльний добробут, насолода земними приємностями. Бо чоловік, що має один міліон долярів, може купити собі всі ті земні приємности, що їх має чоловік з десятьма, стома, чи тисячма міліонів долярів. Колиж чоловік усетаки пнеться далі і з одного міліона добивається двох, трьох, сто, тисячі, то в нього вже тоді заважають інші мотиви: бажання мати якнайбільше й бути фінансово сильним, яке то бажання часто межує з захланністю, або почуття відповідальности перед теперішньою і будучою суспільністю та перед затрудненими в себе робітниками. Бо коли хтось у своїх підприємствах затруднює десятки тисяч робітників, то, зрозуміло, він повинен почувати на собі тягар відповідальности за долю тих робітників. А також, коли хтось привчив суспільність до вживання якихсь продуктів, то мусить так поступати, щоб достарчити суспільності їх належну скількість і по приступній ціні. Вкінці він мусить думати про варстати праці для будучих поколінь.

ЛИХІ СТОРОНИ КАПІТАЛІЗМУ.

Назагал знаємо лихі сторони капіталізму, себто його захланність і безоглядність. Наслідки цеї капіталістичної прикмети можемо легко доглянути довкруги себе: нужда, голод, визиск робітників, перевтома робітників, різкі ріжниці в рівнях життя поодиноких кляс і т. п.

З тими явищами і з тими прикметами капіталістичної системи всі повинні солідарно боротись і то без огляду на клясову приналежність. Бо захланність, яка безпощадно використовує інших, це тяжкий ворог людства.

ЯКА ІНША СИСТЕМА?

А всежтаки, коли застановимося, то на місце теперішньої капіталістичної системи, яка в основу кладе бажання розбагатіти, не знайдемо ще якоїсь іншої, кращої. Комуністи чваняться, що вони придумали іншу систему: щоб не дати людям нагоди багатіти й виявляти свою захланність, вони поручають знесення приватної власности, а ціле національне майно передати на власність держави.

Большевики в Советах впровадили ту систему. І що вийшло? Вийшло, що бажання багатіти, доробластись, вибиватись понад інших — це природня, вроджена сила, що попихає людство до поступу. Усунувши цю природню силу, большевики побачили, що ціла большевицька система почала катастрофально зупинятись. Ленін був змушений впровадити так званий „НЕП", „нову економічну політику", на основі якої ступнево впроваджувалось назад капіталістичну систему особистого зиску. Тим він хвилево рятував ситуацію.

РЕЖІМ СТАЛІНА.

Та прийшов Сталін і той рішив завертати назад до старих комуністичних засад. Він виробив плян, як розбудити „охоту" громадян до праці і „поступу" навіть у комуністичній системі: на місце примани особистого зиску Сталін поставив іззаду кожного громадянина скоростріл: Коли хтось не хоче працювати і промишляти, тому грозить розстріл за „саботаж". Замісць внутрішньої заохоти, що випливала із нутра людського єства, він поставив звернхню, у формі розстрільної чети, що терором змушує людей до „поступу".

Котра з тих двох систем ліпша — найкращі відповіді дають ті комуністи, що побували трохи в Советах, а опісля мали щастя вернутися назад до Америки.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

З діяльности нашої громади.

В неділю, 26. квітня ц. р., У. Н. Дім справляв спільне свячене з нагоди Воскресення Христового. Вечором того дня в год. 7-мій зійшлись на те свячене масово громадяни. Було приявних коло 400. Тостмайстром був п. Іван Пігуляк, який уміло проводив тим святом.

Наймилішою несподіванкою того свята було те, що до нас загостив преосвященний єпископ К. Богачевський, якого привитав хлібом і сіллю голова У. Н. Дому, Т. Майковський.

Єпископ поблагословив свячене. Опісля тостмайстер просив до слова деяких із приявних громадян. Попрошено до слова і пресвященного д-ра Богачевського, який виголосив високо патріотичну промову про наші традиційні звичаї, наше поневолення, причини неволі і про наші завдання тепер та набудуче. Владика взивав присутніх, щоб самі себе пізнали і всеціло виповнювали національні обовязки на всіх ділянках нашого життя та щоби були такими патріотами супроти рідного краю, як ті наші брати, що не жаліють свого життя за волю народу. Останні події в Карпатській Україні показали нам дорогу, як любити свій нарід, як собі волю здобути. Геройська смерть за волю свого народу це святість і кожний з нас може бути героєм, виповнюючи наші релігійні та національні завдання. А тоді прийде найбільша нам заплата, найбільше наше бажання: повстане вільна Україна.

При кінці свяченого відбувся протест проти Мадярщини, яка в нелюдський жорстокий спосіб загарбала Карпатську Україну і вимордувала багато невинного народу. Протест вислано до президента Злучених Держав Америки, до державного секретаря Кор дела Гола. Потім переведено збірку, яка принесла $17. А П. Дембицька, голова жіночої організації, дала від своєї організації $2, разом $19, які призначено на потерпілих з Карпатської України.

Наша участь в Американ Лідженн. Від 26. до кінця квітня ц. р. в місцевім музею була вистава усіх національностей — їх мистецтва, співів, танців і т. п. Між ними українці дістали перше признання. Нашою виставою занялась організація католицьких доньок і поодинокі громадяни, які дали на виставу свої речі.

В днях вистави виступав церковний хор під проводом дяковчителя Й. Заяця і танцюристи під проводом п. М. Каня. Отець М. Кузів виголосив на програмі гарний доклад про Україну і українців. Знову через радіо говорив про Україну дяковчитель п. Й. Заяць. Хоч вороги й тут стараються нам шкодити, то не осягають успіхів, тільки самі себе збезчещують. Наша програми всюди випала дуже добре.

Збірки на Світову Виставу. Місцевий Укр. Центральний Комітет повів широку акцію в нашій громаді в цілі зібрання жертв на Світову Виставу в Ню Йорку. Вже зібрано поверх $50, які вишлеться на днях у належне місце.

Злука відділів У. Н. Союзу. Дня 30. квітня ц. р. злучились два місцеві У. Н. С. відділи, це є 282 і 39, в один. Відділ 282 носив назву „Тов. Українська Січ", а від. 39 назву „Братство св. Петра і Павла". Злучившись разом, вони прийняли одну назву: „Тов. Українська Січ, від. 39, під покровом св. Петра і Павла". Ця злука скупчить силу обох відділів і принесе їм обом більшу користь.

Рух українських національних танців. На зборах Укр. Центр. Комітету було піднесено членами, щоб у нашій громаді відновити українські танці. Працею біля відкриття школи займеться бувший балетмайстер І. Пігуляк і його помічник М. Каній. Цю справу вважається у нас за дуже важну. Бо танці це один із найважніших чинників, яким ми можемо затримати нашу молодь біля себе.

Гавриїл Туркевич.

ПІТСБУРГ, ПА.

Річний звіт Союзу Українок.

Впродовж 1939 року відділ 27 Союзу Українок Америки влаштував академію в честь Ольги Кобилянської й вислав для ювилятки $25. Зо свята Ольги Басарабової вислано на політичних вязнів $15. На конференційний Фонд Ліги Молоді вислано $10. З відчиту про Лесю Українку вислано на викуп дому поетки $10. На Світову Виставу в Ню Йорку вислано $10. На визвольну боротьбу з Українського Дня вислано $42, а з коляди $10. На притулок українських скитальців вислано $10. На Рідну Школу з коляди вислано $20. На церкву дано $14, на Карпатську Україну $10. До Централі Союзу Українок вкладку і на конвенційні кошти $10.

Заходом Союзу Українок відсвятковано в Мікіз Раксі концерт у честь Ольги Басарабової, з котрого відділ ОДВУ ч. 71 вислав до централі ОДВУ $39.40. Ціла сума $242.90.

За уряд Союзу Українок ч. 27:

М. Малевич, предс.; **К. Козак**, секр. фін.; **М. Лесько**, касієрка; **Р. Макар**, секр. рек.

КЛІВЛЕНД, О.

Спільне свячене.

Від 1919 року наша істсайдська громада валялась по чужих салях і витирала чужі кути. Не було ні нам ні нашій молоді де зійтись і спільно працювати. Та за ініціятивою і старанням кількох членів з Істсайду ми дочекались нашої святині.

І ось у ній тепер Материнський Клюб, котрий працює разом з дирекцією для У. Н. Дому, влаштував 15. квітня ц. р. спільне свячене. Прийшло поважне число людей. Наш новий парох, о. Журавецький, посвятив великодні страви і всі разом заспівали „Христос воскрес" у своїй хаті та разом засіли до спільної вечері. По обличчях присутніх видно було велику радість. Було кілька промов.

Та, на жаль, не було багато дітей, за котрими ми всі так побивались, та для яких у першій мірі про той дім старались. Можна сказати, що їх за столами зовсім не було. А ми повинні подбати, щоб їх на отаких святах найбільше було. Бо на таких святах вони привчаються до наших народних та релігійних звичаїв, пізнають нашу традицію та обзнайомлюються з поведінкою своїх предків.

Багато з нашої молоді бокує від нас та відчужується від своєї суспільности. Не шукаймо причини цього лиш у молоді, але і в собі самих. Скажім собі правду в очі, чи ми навчили її шанувати, любити і цінити все те, що наше? Ми часто критикуємо чужих дітей, а своїх власних не бачимо. Зачнім від себе самих, від своїх власних дітей і навчім їх пошанівку до своїх звичаїв, до своєї культури, до своїх організацій. А тоді ди вімся за чужими.

Також ми старші повинні уникати сварок між собою. Це відтручує молодь та підриває її повагу до старшого покоління. Треба братися чесно, без упереджень, до діла, бо перед нами стоїть велика праця.

Чистого доходу із свяченого було $70.10, який пішов на поправу Народнього Дому, в якому саля зовсім викінчена.

К. М.



ВІДЗНАЧЕННЯ ВДОВИ.

Італійський король дає відзначення вдові по жовнірі, що згинув в Еспанії. За королем стоять Мусоліні, граф Чяно й урядовці.



ЛЕКЦІЯ ПАСІЧНИЦТВА.

Джеймс Гембелтон з Краєвого Центру Рільничого Розсліду у Белтсвилі, Меріленд, пояснює життя пчіл пані Рузвелтовій, пані Моргентавовій, пані Волесовій старшій і молодшій. Жінки закрили обличчя ситками.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З життя композитора Россінія.

У Парижі відновляють дім, де жив Россіні від 1857 року аж до дня своєї смерти 13. листопаду 1868. Россіні, живучи там, став справжнім парижанином і приймав що суботи у себе найзначнійших людей своєї доби. Там бував Ліст, Верді, Вагнер, Обер, Берліоз, славна співачка Патті, великі малярі Делякроа і Доре, і також міліонери як Ротшільд.

Раз один із гостей, увійшовши, застав Россінія при фортепіяні, де, як він страшно какофонічно старався відіграти якусь партитуру Вагнера.

— Чуєте, які страшні дисонанси! — сказав Россіні з безнадійним жестом. — Алеж маестро, — відповів йому гість — ви обернули партитуру другим боком! — Щож? — відповів Россіні, — я пробував уже і просто і також нічого не виходить.

Співачка Патті, прийшовши раз до нього на вечір, хотіла його гостям зробити приємність і відспівала одну арію з його опери „Облога Коринту". Співаючи, вона增 пододавала до арії так багато фіоритур, що Россіні на кінці спитав:

— Та дрібничка дуже приємна. Чия це?

Россіні був дуже гордий на свій куховарський хист і часто приймав гостей власними вигаданими стравами. Після одної вечері при десері він заграв гостям свою нову симфонію, а коли вони вихваляли його твір, він сказав: — Дякую дуже, але мусите признати, що мої сьогоднішні макарони ліпші!

Скільки варт ідея.

Письменник Бальзак мав завсіди грандіозні купецькі пляни з думкою про те, як він розбагатіє. Одного разу він зустрічає на вулиці маляря Монніє і розвиває перед ним таку ідею. — Уявіть собі, я рішив відкрити велику галянтерійну крамницю під своєю фірмою „Оноре де Бальзак". У Парижі буде великий скандал. Вся сметанка буде пхатися до середини, щоб побачити, чи я сиджу за прилавком. Коли тисячі прийдуть туди що дня і кожний купить щось тільки за 20 сотиків, то я зароблю там більше за день, ніж зароблю пером за місяць... і Бальзак почав вираховувати свої доходи. На це Монніє відповів спокійно: — Чи не моглиб ви мені на рахунок цього багатства позичити покищо 5 франків?

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".



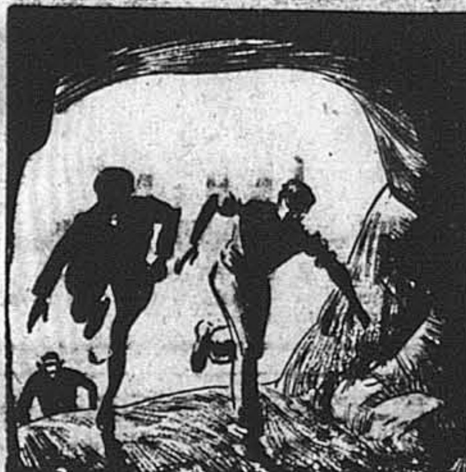
РАДІОВІ ПРОГРАМИ

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА.

У НЕДІЛЮ, 28. ТРАВНЯ (MAY 28, 1939), у 3. годині пополудни на радіовій програмі п. Андрія Гардиша, зо стації W.A.Z.L. у Гейзелтоні, Па., виступить зо співами церковний хор з Глин Лайон, Па., під проводом учителя В. Мельничука.

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

(121)



Щоб утекти перед нападаючими малпами, Ляль Таск і Брайен подались до найближчої печери. Їх одинокою надією було це, що малпи готові залякатись цеї печери, не знаючи, що в середині, та завернуть. Та з другого боку вони здавали собі справу з тої можливої небезпеки, що в печері вони можуть дати зловитись малпам немов миш у лапці.

Всежтаки вони оба ще мали якусь змогу оборони. А в той сам час старий Ґреґорі знаходивсь у безнадійному положенні. Він лежав на столі в печерній святині секти Чона, окружений сектярами. Вони шептали щось над ним, а інший раз голосно молились. Та ціль тих церемоній була ясна: вони готовили його на смерть як жертву для свого божка.

Втім божок Чон підняв вгору ножа. „Не вбивай!", закричала розпучливо Гелена, яка це все бачила. „Мій батько не зробив вам нічого злого", умовляла вона. Та Чон відповів їй грізно: „Ви, чужинці, прибули сюди на те, щоб видістати матір усіх жемчугів. Для вас це майно. А для нас це символ божества. Хоч ви не дістали його, то всетаки ви осквернили нашу віру".

„Ми не прийшли по ніякий жемчуг", заговорила благально Гелена. „Ми прийшли ратувати брата". Ти може говориш правду, а може й брешеш. Як я можу знати? Я довідаюсь про те щойно тоді, коли твій батько згине. Його кров заговорить до мене і розкрие неодну таємницю". З тими словами Чон знов затиснув уста, а також ніж у своїй долоні.